Bali sa Balakang ng Matandang Tao

Noong 2009, halos 4500 na mga operasyon sa bali sa balakang ay ginawa sa Awtoridad ng Ospital. Sa pangkalahatan, karamihang taong nagdurusa sa bali sa balakang ay nasa edad na mataas sa 65. Ito ay isang malubhang sakit at malamang na makapagpahina. Ito ay isa sa mga pinakamataas na pinsala sa populasyon ng nakatatanda. Ang ilang mga pasyente ay mangangailangan ng tulong sa kanilang mga pang-araw-araw na mga gawain o maaaring mangailangan ng espesyal na pag-aalaga, tulad ng isang pangmatagalang pag-aalaga sa tahanan. Ang lahat ng mga pasyente na nagkaroon ng bali sa balakang ay mangangailangan ng mga tulong sa paglalakad sa maraming buwan, at halos ang kalahati ay permanenteng aasa sa baston o mga panlakad upang makagalaw sa paligid.

Ayon sa International Osteoporosis Foundation, nasa pagitan ng 12% at 20% ng mga tao ay mamamatay sa loob ng isang taon kasunod ng isang bali sa balakang.

Ang bali ay malapit na iniuugnay sa osteoporosis. Mas apektado ang mga kababaihan kaysa sa mga kalalakihan. Ang osteoporosis ay mabilis na nagiging isang pangunahing problema sa kalusugan ng publiko sa Asya. Tinataya na sa 2050, 51% ng lahat ng mga bali sa balakang ay magaganap sa Asya. Tulad sa ibang bahagi ng mundo, ang osteoporosis ay naging isang dumadaming karaniwang problema sa kalusugan sa Hong Kong, na nakakaapekto sa tinatayang 400,000 tao.

(Espesyal na pasasalamat kay Dr. H. L. WONG, Consultant ng Departamento ng Orthopedics & Traumatology, Ospital ng Tuen Mun para sa pagsusuri ng impormasyon ng pahinang ito.)

1. Ano ang Bali sa Balakang ng Matandang Tao?

Ang “balakang” ay isang ball-and-socket na kasukasuan. Pinapayagan nito ang binti na bumaluktot at umikot sa pelvis. Ang bali sa balakang sa pangkalahatan ay tumutukoy sa bali sa itaas na dulo ng buto ng hita, o femur. Ang pagkabali ng socket, o acetubulum, ay hindi itinuturing na isang “bali sa balakang”. Ang pamamahala ng mga bali ng socket ay iba.

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved

Ang mga bali sa balakang ay naging mas karaniwan habang ang mga tao ay tumatanda dahil ang mga pagkahulog ay mas malamang at ang mga buto ay nagiging di lubhang makapal ibig sabihin osteoporosis. Ang mga taong may osteoporosis ay maaaring magkabali mula sa mga simpleng araw-araw na gawain, hindi lamang isang dramatikong pagkahulog o pinsala. Sa mga mas batang pasyenteng may mas malakas na mga buto, kabilang sa mas karaniwang mga dahilan ng isang baling balakang ang mga mataas na enerhiyang pinsala tulad ng mga aksidente sa sasakyan. Ang mga bali sa balakang ay maaari ding maging sanhi ng huminang buto mula sa tumor o ibang sakit sa buto, isang problemang tinawag na isang pathologic na pagkabali.

Maaaring makabuluhang baguhin ng bali sa balakang ang kalidad ng iyong buhay. Dagdag dito, habang nagpapagaling mula sa bali sa balakang, ang ilan sa mga posibleng komplikasyon ay maaaring maging banta sa buhay. Kabilang dito ang pulmonya, namamagang presyon at namuong dugo sa biyas, na maaaring matungkab at maglakbay upang maging sanhi ng namuong dugo sa mga baga. Ang mga ito ay kaugnay ng kawalang-kilos kasunod ng isang bali sa balakang. Ang pasyente na dating nagtamo ng isang bali sa balakang ay nasa mas mataas na panganib ng muling pagkabali ng kanilang ibang balakang.

2. Anu-ano ang mga panganib na kadahilanan ng Bali sa Balakang ng Matandang Tao?

Ang mga nakatatandang pasyenteng may osteoporosis ay nasa mas mataas na panganib ng pagkabuo ng isang bali sa balakang kaysa sa isang taong walang osteoporosis.

Ang mga bali sa balakang ay pinaka-karaniwang nagaganap mula sa isang pagkahulog o nabuo ng isang direktang suntok sa gilid ng balakang. Kabilang sa iba pang posibleng sanhi ng mga pagkahulog ng nakatatanda ay ang: malubhang stroke, ang mataas na presyon ng dugo, malabong paningin, mga pangalawang epekto ng mga gamot at ang mga kadahilanan ng kapaligiran ng pamumuhay.

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved

3. Paano ang pag-diagnose ng Bali sa Balakang ng Matandang Tao?

Ang pasyente ay magkakaroon ng kirot sa ibabaw ng itaas na hita o sa singit. Kung ang buto ay pinahina ng sakit (tulad ng pinsala ng stress o kanser), ang pasyente ay maaaring makapansin ng pananakit sa singit o sa lugar ng hita sa panahon bago ang pagkabali. Kung ang buto ay ganap na nabali, ang binti ay maaaring lumitaw na maging mas maikli kaysa sa isa pang binti. Magiging masakit kapag iginalaw ang binti.

Ang pag-diagnose ng bali sa balakang ay karaniwang ginagawa sa pamamagitan ng isang X-ray. Paminsan-minsan ang isang hindi kumpletong bali ay maaaring hindi makita sa isang regular na X-ray. Sa ganoong kaso, maaaring kailanganin ang ilang higit pang mga pag-aaral gamit ang mga larawan.

4. Magkakapareho ba ang lahat ng mga bali sa balakang?

Walang bali sa balakang na magkamuha. Ang mga bali sa balakang ay pinaghiwa-hiwalay sa ilang uri depende sa kung aling bahagi ng itaas ng femur ang nasasangkot.

Mga Bali sa Leeg ng Femoral

Ang bali sa leeg ng femoral ay nangyayari kapag ang ulo ng femoral ay nabali mula sa femur. Ang paggamot sa bali sa leeg ng femoral ay depende sa edad ng pasyente at ang laki ng pagkaalis ng bali. Ang baling ito ay maaaring magkaroon ng pagkawala ng supply ng dugo sa buto. (Pigura 1)

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved

Mga Bali na Intertrochanteric sa Balakang

Ang bali na intertrochanteric sa balakang ay nangyayari lamang sa ibaba ng leeg ng femoral. Ang mga baling ito ay sumusunod sa pagkapirmi nang mas madalas kaysa sa mga bali sa leeg ng femoral. Kabilang sa karaniwang paggamot na operasyon ang paglalagay ng tornilyo, plantsa o pako upang patatagin ang bali. (Pigura 2)

Subtrochanteric na Bali

Ang baling ito ay higit na hindi gaanong karaniwan kaysa sa bali sa leeg ng femoral at intertrochantric na pagkabali. Ito ay nangyayari sa ibaba ng mas mababang trochanter. (Pigura 3)

Sa mas komplikadong mga kaso, ang laki ng pagkabali ng buto ay maaaring

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved

magsangkot ng higit sa isa sa mga pook na ito. Ito ay isinasaalang-alang kapag ang pagkukumpuning operasyon ay itinuring.

5. Anu-ano ang mga paggamot para sa Bali sa Balakang ng Matandang Tao?

Sa sandaling nagawa ang pag-diagnose ng bali sa balakang, ang pangkalahatang kondisyon ng kalusugan ng pasyente ay susuriin. Sa ilang mga kaso, ang pasyente ay maaaring maging lubhang may sakit kaya ang pangpamanhid at operasyon ay hindi inirerekomenda. Sa mga kasong ito, ang pangkalahatang kaginhawaan at antas ng sakit ng pasyente ay dapat na timbangin kontra sa mga panganib ng pangpamanhid at operasyon.

Karamihan sa mga surihano ay sumasang-ayon na ang mga pasyente ay mas gumagaling kung sila ay medyo mabilis na naoperahan. Gayunman, mahalagang tiyakin ang kaligtasan ng pasyente at palakihin nang labis ang kanilang pangkalahatang medikal na kalusugan bago ang operasyon. Ito ay maaaring mangahulugan ng paglalaan ng oras upang gumawa ng mga pag-aaral ukol sa puso at iba pang pagsusuri.

Paggamot na Walang Operasyon

Maaari itong isaalang-alang para sa mga lubhang may sakit upang sumailalim sa anumang anyo ng pangpamanhid at iyong mga hindi makalakad bago ang kanilang pinsala.

Paggamot na may Operasyon

Bago ang Operasyon

Kukuhanin ang angkop na pagsusuri ng dugo, X-ray ng dibdib at mga electrocardiogram bago ang operasyon.

Lahat ng pasyente ay makakatanggap ng mga antibyotikong panlaban sa sakit. Ang pangpamanhid para sa operasyon ay maaaring maging pangkalahatang pangpamanhid, panggulugod na pangpamanhid, epidural na pangpamanhid o pinagsama-sama.

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved

Operasyon

Ang uri ng operasyon ay depende sa uri ng bali at antas ng pagkaalis ng bali.

Mayroong dalawang uri ng operasyon: pagpapalit ng kasu-kasuan (Hemiarthroplasty) o pagpipirmi sa loob.

6. Ano ang paggamot sa bali sa leeg ng femoral?

Ang mahalagang isyu sa mga bali sa leeg ng femoral ay na ang supply ng dugo sa nabaling bahagi ng buto ay mapuputol kung ang pagkaalis ay malaki. Dahil ang daloy ng dugo ay nabawasan, ang mga bali na ito ay nasa mataas na panganib ng hindi paggaling at osteonecrosis. Kaya, ang karamihan ay gagamutin sa pamamagitan ng bahagyang pagpapalit ng balakang. Ang hemiarthroplasty ng balakang ay pagpapalit ng kalahati ng balakang. Sa pamamaraang ito, ang bola ng bola-at-saket na kasukasuan ay inaalis, at isang metal na prosthesis ang itinatanim sa kasukasuan.

Ang hemiarthroplasty ay isang isang uri ng pagpapalit ng balakang kung saan ang “bola” lamang ng balakang ang pinapalitan. (Pigura 4)

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved

Para sa hindi naalis o napakaliit ng naalis na bali, ang siruhano ay maaaring magpasiya upang ayusin ang bali sa halip ng pagpapalit.

7. Ano ang paggamot sa isang intertrochanteric na bali sa balakang?

Ang pagkukumpuni ng isang intertrochanteric na bali na may isang intramedullary na pako. Ang pako ay nasa hungkag na lukab ng femur (buto sa hita) sa halip na sa gilid nito (tulad ng sa isang plantsa).

Karamihan sa mga baling intertrochanteric ay pinamamahalaan ng may isang compression hip na tornilyo na may isang metal na plantsa (Pigura 5) o isang intramedullary na pako (Pigura 6). Ito ay nagpapahintulot ng pagsasalpukan sa lugar ng bali.

Pigura 5

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved

Pigura 6

Subtrochanteric na Bali

Sa antas na subtrochanteric, ang mga bali ay pinamamahalaan ng isang intramedullary na pako o isang mahabang plantsa.

8. Anu-ano ang mga komplikasyon ng Bali sa Balakang ng Matandang Tao?

Ang mga komplikasyon ay pangkaraniwan sa mga pasyente na nagtamo ng bali sa balakang. Isa sa mga pinakamahalagang dahilan ng pagsasagawa ng operasyon sa mga pasyente na mayroong bali sa balakang ay upang makatulong na maiwasan ang mga komplikasyong ito. Sa pamamagitan ng pagpapagaling sa pasyente sa lalong madaling panahon, ang panganib ng mga komplikasyong ito ay nababawasan.

Mga karaniwang komplikasyon:

- Ang mga namamagang presyon na sanhi ng pagkakaratay sa kama.
- Kulang sa hangin na trombosis, paninikip ng paghinga sa baradong daluyan ng hangin
- Impeksyon
- Pagdurugo ng sugat o hematoma
- Maling paggaling ng sugat
- Ang pagpalala ng mga sakit na naranasan bago ang operasyon, tulad ng

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved

mataas na presyon ng dugo, stroke o diabetes

Ang mga komplikasyon dahil sa operasyon:

- Panganib ng pangpamanhid
- Bali, pinsala sa nerbiyo, pinsala sa mga daluyan ng dugo na humahantong sa pagkalumpo o pagkawala ng binti (bihira)
- Impeksyon ng sugat
- Pagkakaiba ng haba ng binti
- Trombosis ng malalim na ugat
- Paglubha ng dati nang umiiral na sakit na humahantong sa paglala ng mga sintomas
- Patuloy na pag-ika at ang paggamit ng mga tulong sa paglalakad

Mga komplikasyong kaugnay ng tornilyo sa balakang / dynamic na tornilyo sa balakang / operasyon sa pagpipirmi ng pako ng proximal femoral:

- Pagluwag ng itinanim
- Osteonecrosis ng femoral na ulo
- Problema sa paggaling ng bali
- Pinsala sa sciatic na nerbiyo

Mga komplikasyong kaugnay ng pagpapalit ng balakang:

- Paglinsad, paghupa
- Pagluwag
- Pinsala sa sciatic na nerbiyo
- Pagiging buto na heterotopic

9. Ano ang rehabilitasyon pagkatapos operasyon ng bali sa balakang?

Ang mga pasyente ay maaaring mahikayat na tumayo mula sa kama nang may tulong sa araw pagkatapos ng operasyon. Ang dami ng bigat na pinapayagan na ilagay sa napinsalang binti ay karaniwang isang paggana ng uri ng bali at pagkukumpuni (pagpapalit o pagpipirmi).

Ang physiotherapist ay makikipagtulungan sa pasyente upang makatulong na mabawi ang lakas at ang kakayahan sa paglalakad. Ang prosesong ito ay maaaring tumagal nang ilang buwan.

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved

Operasyon sa pagpapalit ng balakang

Kapag ang mga pasyente ay nakakaramdam ng kakaunting sakit, maaari nilang subukan ang pag-upo. Ang mga pasyente na dumanas ng pagpapalit ng balakang ay maaaring mangailangan ng isang espesyal na upuan sa balakang upang mapigilan ang paglinsad ng balakang sa maaagang bahagi ng rehabilitasyon. Ang rehabilitasyon ay pinasisimulan kaagad at ang mga pasyente ay karaniwang makakalakad na ang kanilang buong bigat ay nasa itinanim. Ang pagtatasa sa kapaligiran ng tahanan ng occupational therapist ay kinakailangan kung minsan.

Pagkatapos ng operasyon ng pagpapalit ng balakang, maaaring gumamit ang doktor ng unan na pang-agaw para sa pansamantalang hindi pagpapagalaw ng mga ibabang binti. Ito ay maaaring palitan ng saklay sa ibang pagkakataon, at ang mga pasyente ay maaaring pagalawin ang kanilang binti nang mas malaya.

Operasyon sa pagpipirmi

Karaniwang pinahihintulutan ang mga pasyente na magsimulang maglakad kaagad pagkatapos ng operasyon. Sa ilang kaso, kung mayroong maliliit na mga piraso ng bali o kahirapan sa pagkakahanay ng bali, ang bigat ay maaaring limitado. Pinaka-karaniwan, ang mga pasyente ay makakatayo kasama ang physiotherapist ilang araw Pagkatapos ng operasyon. Ang panahon para sa ganap na paggaling ay karaniwang ilang buwan, ngunit ang karamihang pasyente ay nakakalakad nang maayos bago ang panahong iyon.

Medikal na Pag-aalaga

Paminsan-minsan, ang pagsasalin ng dugo ay maaaring kailanganin pagkatapos ng operasyon. Ang mga pangmatagalang antibyotiko ay karaniwang hindi kinakailangan. Ang mga pasyente ay maaaring pauwiin sa kanilang tahanan o magpasiya na ang pagtira pasilidad ng rehabilitasyon ay kinakailangan.

Follow-up na Pag-aalaga

Sa panahon ng mga appointment na nagaganap pagkatapos ng operasyon, ang siruhano ay gugustuhing tingnan ang sugat, sundin ang proseso ng paggaling gamit ang mga X-ray, at magreseta ng karagdagang physiotherapy, kung kinakailangan.

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved

10. Paano iwasan ang pagkahulog at bali sa balakang ng matandang tao?

- Iwasan at gamutin ang osteoporosis
- Panatilihing normal ang paningin at pandinig
- Para sa pasyenteng may mataas na presyon ng dugo, ang pagpapanatili ng matatag na presyon ng dugo upang maiwasan ang pagkahilo.
- Gumamit ng angkop na suporta sa paglalakad upang gamutin ang mga pinsala sa binti, mga kirot sa binti o upang panatilihin ang balanse: ang mga payong at muwebles ay hindi maaasahan
- Regular na magsanay ng mga paggalaw ng binti o sumailalim sa pagsasanay ng pagbabalanse.
- Magpahayag ng hudyat at bawasan ang mga panganib sa sambahayan, tulad ng tubig, mga bagay o maliliit na mga alpombra, ang daan patungo sa banyo ay dapat na walang mga sagabal at mahusay na naiilawan, lalo na sa gabi.
- Ang mga tao na nasa mas mataas na panganib ay maaaring isaalang-alang ang pagsusuot ng proteksyon sa balakang

Copyright © 2016 Hospital Authority. All rights reserved